

Dansk Kunstblad.

Udgivet af Kunstforeningen. Redigeret af F. C. Sillerup.

Tredie Bind.

Lørdagen d. 27. October 1838.

Nr. 23.

Rom, April 1838.

Antik Torso. — Tabularium. — Christelig Sarkophag fra S. Paolo f. l. m.

So rigere den Stat af Leer- og Bronzearbejder var, som det gamle Struents frugtbare Jord i den sidste Tid bragte for Lyset, desto glædeligere var ogsaa Opdagelsen af et udmærket Marmorværk, som den 26de Februar d. A. blev fundet ved Marinella nærved Civita vecchia paa Hertuginde af Gernonetas Gods, og derefter blev bragt til Palazzo Caserta i Nærheden af det mere bekendte Palazzo Mattei i Rom. Det er en Torso af et smukt mandligt Legeme af parisk Marmor. Hoved og Extremiteter, den hele høire Arm inklusiv, mangle; alt det Øvrige er vel vedligeholdt og af det fortreffeligste Arbejde. En fuldkommen heroisk Charakter, ungdommelig Styrke, forenet med den fagreste Ynde i Formen, en Adel og Værdighed i den hele Fremtræden, som karakteriserer Grækernes ældste Heroer. Men lad os betragte Stillingen! Det høire Been træder fast frem, det venstre er mildt trukket tilbage; den venstre Arm glider ned til Hofsten, og holder et Spyd, som med sin vedligeholdte Spids neppe naaer til Skuldrene. Den høire Arm er heelt brækket indtil Haanden, som dog blev funden i Nærheden af Legemet. Det er den for Herosstatuer meget sædvanlige Stilling; Theseus viser sig næsten paa samme Maade i en meget skøn Statue i det neapolitanske Museum (M. Borb. VII, 42), og i fuldkommen Overensstemmelse hermed er det skønne Væggemaleri, hvor den samme Heros, efter at have fældet Minotaurus, hilses af taknemmelige Drengene og Piger.

Men ligesom i hine Billedværker den korte herculeske Rakke og Overtrøppens kraftige Form betegne en Theseus, saaledes turde for vor Statue neppe nogen Benævnelser være mere passende end „Meleager“, hvem, Jagtspydet fraregnet, den trods al Kraft dog dominerende Stillehed i Formerne, det brede men bløde Bryst, de lette hurtige Laar især synes at karakterisere.

Vi forbigaae her de i Reliefs og Malerier fremstillede Scener af Meleagers Historie — iblandt Statuerne er det især den vaticanske (M. P. Cl. II. I., 34), der maa tjene som Repræsentant for en Meleager-Typus. Her er Benævnelserne fuldkommen sikret ved det højsædede Bildsvinehoved; dertil svarende er en anden, mindre og trods det ypperlige Arbejde lidet paaagtet Statue af Rosso antico i Neapels Museum. Men hvad nu Overensstemmelsen med vor ulige smukkere udarbejdede Statue angaaer, ligger den ligesaa vel i Almindelighed i det for den unge Jæger eiendommelige Udtryk, som i Sædeleshed i Stillingen og Bevægningen med Spyd, som rigtignok paa den vaticanske Statue er gaaet tabt med Undtagelse af et lidet Spor ved Postamentet, men derimod paa vor ved sin Korthed og knudrede Stæft viser sig som et Kastespyd. Ogsaa Fragmentet af en Hund i samme skønne Stil blev fundet i Nærheden af vor Statue, hvorved Ligheden mellem begge Værker erholdes en ny Vægt. Kun det slagrende Jagtgevand, som vi see paa den vaticanske Meleager, mangler paa vor Torso, og sætter, da denne Beklædning vistnok er sædvanlig for Meleager, en rigtig Benævnelse paa Statuen, som maaskee ogsaa kunde være en Adonis, ikke ganske udenfor al Tvivl.

Hvor høit paaskjønnet denne Statue allerede var i Oldtiden, seer man af de Spor af Jern, som engang ved en Restauration har været anvendt til at fasthæfte den høire Arm og den venstre Haand. Ligeledes forraade en Række zirlige Pilastercapitæler af Rosso antico saavel som Resterne af et Gulv af opus sectile, forskjelligt farvede og forskjelligt tilfkaarne Stykker af numidisk Marmor og Mabafter, der fandtes paa samme Sted som Levninger af en stor, mod Havet vendt Sal, at der tilforn var en rrig og glimrende Boltig. Ruinerne i Nærheden ere maaskee Levninger af det gamle Punicum, som Tabula Peutingeriana nævner som Station mellem Pyrgos og Castrum novum.

Man er nu her i Rom beskæftiget med at rydde op i det gamle Tabularium, hvis Mure, der

Karpsindigt er der taget Hensyn til Bequemmeligheden og Hensigtsmæssigheden i Corridorer og Sideværelser. Den anden Plade indeholder Grundtegningen af den første Logerække og det øverste Gallerie samt Plafonden, der er ligesaa kunstigt som smagfuldt tegnet. Kærnen af Rosen er en Kreds med en Stjerneskrands, omgivet af en Plade-Indfatning, hvorom der løber et Ornament, der bestaar af Ripper med tre- og firbladet Gjennembrydning. De udstrømmende Radier indtil Baandene ligne dem paa de italienske Plafonds, hvortil den ydre af Rund- og Spidsbuer rigt og zirligt dannede Indfatning knytter sig, og staaer i Forbindelse med Ornamenterne over Galleriet. Endnu maa det bemærkes, at Stilen overalt er ædel og alle Snirklerier lyffeligt undgaaede. Den tredje Plade indeholder Længdeprofilen, og den fjerde giver a) Prospect af Scenen med nedhængende Tæppe og b) Skuet af det ligeoverfor Samme liggende Spectatorium. Prosceniets Decoration er især skjøn og rig; til begge Sider med paasatte smaa Søller, som hver bære en Ridder i Harnisk. Paa Pillernes Capitæler sænker sig den meget flade Hælving, der begrænses af et bredt Ornament, som er rigt og zirligt sammensat af Bue- og Knipplingsværk med Gjennembrydning af Plade. Den femte Plade er et Længde-Gjennemsnit i forstørret Maalestok af Proscenium indtil Logerækkens Vending. Smaa sammenstillede Søller betegne Logens Rum, som er hvælvet med en rund Bue, hvorover der igjen hæver sig en Spidsbue med Spids og Krone. Over og ved Siden af disse løbe rigt forzirede Gavle, hvis Ornament forene sig med Plafondens.

„Terten“, siger Dr. Lucanus i Halberstadt, fra hvem vi have denne Beretning, „er saa meget mere rigtig og belærende, da den ikke alene oplyser Alt paa det Fatteligste, men tillige indeholder Grundene for og Beregningen af enkelte Constructioner. Værket maa derfor ikke alene være alle Architekter, men paa Grund af sin Smag, ogsaa Decorateurer en høist velkommen Gave.“

Kunstforeningen.

Ved Thorvaldsens Belvillie bleve Udstillingerne den 11te og 18de October forsynede med Malerier fra hans Samling. Den store Forskjellighed i disse

Arbejder, som ere malede af Kunstnere næsten fra alle europæiske Lande, har noget særdeles Piquant, der fængsler den opmærksomme Jagttager. Vi ville strax kunne vise Sandheden heraf ved at betragte de udstillede Bærker noget næiere.

De Torsdagen den 11te udstillede Malerier vare: 1) Et Dyrstykke af Prestel. Denne Kunstner forekommer os at have nogen Lighed i Stilen med vor Landsmand Holm, der for Tiden opholder sig i München, uden at vi herved i mindste Maade ville bestynde den Gne for at copiere den Anden. Sigt kan gaae meget naturligt til uden det. Men — for at tale om Maleriet selv, da finde vi, at det er komponeret med meget Liv. Man seer en Mængde Hjorte, som have sporet Jægerens Nærmelse; endel af dem ere allerede paa vilb Flugt i Forgrunden, med Forfærdelse i Diet og Ild i Venene. Udstillige Andre staae endnu stille noget tilbage i Stoven og see sig om til alle Kanter, som om de vilde udspeide Fjenden. Det Livlige i Compositionen understøttes heldigt af det ret smukke Landskab, som tjener den til Folie.

2) En Kone fra Sabinerbjergene med sit Barn, malet af Englænderen Severn i Rom 1831. Dersom dette Marstal ikke stod paa Stykket, vilde man snarere troe, at det var malet 1531, da det ganske seer ud som et gammelt Billed, der har hængt i Røg, og lidt meget ved Restaureringer og Retoucher. Denne Kunstner har begaaet et Misgreb, hvortil saa mange, og det høist talentsfulde Mænd, forledes ved Synet af de gamle italienske Mestere. — Han har villet trænge ind i de Gamles Land, og give et Arbejde i deres simple store Stil, hvilket i og for sig vistnok er meget prisværdigt. Men han har tilvilde feilet i at efterligne Tidens Indvirkninger paa et Menneskeværk, og hverken tænkt paa, hvorledes de gamle Malerier saae ud, da de vare nye, eller hvordan hans eget vil see ud om 300 Aar. Forresten er der meget Smukt i dette Stykke; navnlig er Moderens Hoved overordentlig skjønt og udtryksfuldt. 3) Apollo mellem Hyrderne i et Landskab, hvortil Motivet er taget af Sabinerbjergene, af den gamle Tyroler Koch i Rom. Den, som træder hen for dette Maleri, maa erindre sig, at Koch maler i en eieendommelig Maneer, som han har tilegnet sig ved Studium af gamle Mestere. Er man først bleven lidt fortrolig hermed, vil man vist ikke kunne nægte, at den hele Composition og Anordning røber en stor Genialitet, og snart føle sig tiltrukket af det Liv og den Bevægelse, der hersker

i de Grupper, som henrykt lytte til Gudens Spil, der endog saa virker paa Dyrene, som drives til Vandstedet. Især synes to Geder, der ligge i Græsset og caressere hinanden, at svømme i Ertase. Landskabet er grandios og dristigt componeret med sit Vandfald, ranke Pinier og maleriske Fjeldegne. 4) Det Indre af en italiensk Stad, Composition af den bayerske Architect, Hr. v. Klenze. Man kan ikke andet end med Glæde betragte dette med stor Flid og Sandhed udførte Architectur-Billede, der med megen Trostid giengiver den italienske Character. Den venetianske Stil synes især at have foretvævet Kunstneren, da han viste os denne Gade med sin af Smaaakbe opfyldte Canal. Saavel Skorstene og Altaner som ogsaa den paa en Høi liggende Kirkes anseelige Taarn, der levende erindrer om St. Marcustaarnet, henlede Tanken uvilkaarligt paa Lagunernes Stad. En Skizze „Christus velsigner de smaa Børn“ af Romeren Camuccini forekommer os mindre theatralisk end denne Kunstners andre Compositioner.

De Thorvaldsen tilhørende Malerier, som udstillede den følgende Torsdag (18de Decbr.) vare 1) et gothisk Kirkeportal af den sachsiske Maler Dehme, udført med megen Flid, men noget tørt behandlet. 2) Fjeldegn, malet i Rom 1835 af Glowacki. Paa dette Arbejde er Forgrunden vistnok smukkest; der er megen Effect i Træerne, som, saa at sige, gennemskines af Solen, og megen Sandhed i de Figurer, der tjene til Staffage. Ogsaa den i Mellemgrunden smilende gulgrønne Eng er meget smuk, hvortil vi finde, at i Søen og de i Baggrunden liggende Bjerger træde noget skarpt frem. 3) Udsigt mod Florents, malet 1834 af Steingrübél. Et interessant lille Stykke, der viser os, hvorledes man paa en malerisk Maade kan give Billedet af en Stad ved at fremhæve dens skønneste Punkter, og saa meget muligt undgaae de lange monotone Husrækker. Her befinder man sig nemlig i en smuk Bystrøg eller offentlig Have udenfor Toscanas Hovedstad. Imellem ranke Pinier, udover Rosen- og Orangetræer seer man den ærværdige Domkirke med Brunelleschis berømte Kuppel, der opflammede Michel Angelo til en ædel Kappelyst, og det tæved staaende herlige Campanile (Klokketaarn). Noget tilhøire fra Kirken hæver sig det mærkværdige Palazzo Vecchio med sin høie Muurkrone og sælsomt byggede Taarn, som er af en høist malerisk Virkning. Foruden disse dominerende Punkter seer

man nogle Kuppeler, Taarne og fremtrædende Bygninger, men al Monotonie er omhyggeligt undgaaet ved Forgrundens Buske og Træer, som variere Landskabet. Forgrunden oplives ved en passende Staffage af Landsfolk, der spille det nationale Kuglespil i Lø af Roser og Dranger, af Børn, som lege o. s. v. I Baggrunden hæve de Staden omgivende Bjerger sig med deres talrige Villaer og Landsbyer. Foier man nu hertil, at det Hele bestraaes af Italiens varme Sollys, vil man ikke undre sig over, at dette Billed tilbrag sig megen Opmærksomhed i Kunstforeningen. 4) Peterskirken i Rom, seet fra via oscura af Martens.

Foruden disse Thorvaldsenske Malerier var endnu udstillet „en Kunstners Atelier“ af Dr. C. Dahl. Dette lille Billede, som er udarbejdet med megen Flid og Delicatsse, vilde vist have taget sig bedre ud, hvis det var bleven udført i en større Maalestok.

Bemærkninger.

Vore Dine maae ofte lide af flette Kunstværker, men Kunstværkerne ogsaa lidt af flette Dine. Der er nu for det første de Kortsynede, som med Næsen lige ind paa Billedet ville bedømme dets Effect; saa de Langsynede, hvem ingen Kunstner kan skuffe, fordi de i tyve Skridts Afstand endnu see Penselstrøgene; og nu endelig de Svagsynede, som kun see Farvepletter, og intet Blik have for Halvtinter, Halvskygger o. s. v. — Det Vækkelige er opstillet, men hvor ere de Skuende?

* * *

Vor Sandes Modtagelighed er meget indskrænket. Stedse driver den os mod det Nye, og hvor snart blive vi ikke fede af det Interessanteste! Intet kan ligne den Begjærighed, hvormed de Fleste betræde en Kunstsamling, et Gallerie, og dog ere de efter en halv Times Forløb overmættede, oversyldte, og begynde at ile, at jage. Dette tyder hen paa, at man maa medbringe Meget for at see Noget, og at den rette Beskæftigelse med det Skønne kun kan være en kunstnerisk og scientifick.